

I. YASSINSKAIA, *Textiles révolutionnaires soviétiques*, Milano 1983, ss. 106, ryc. 123, w tym barwnych 99.

Rozkwit porewolucyjnej produkcji włókienniczej w Związku Radzieckim jest mało zbadany. W latach 1917—1931 dawne założenia sztuki konstruktywizmu wiązały się z nową tematyką rewolucyjną, tworząc interesujące rozwiązania ornamentalne. Autorka opierała się głównie na tkaninach z własnej kolekcji i z magazynów Muzeum Rosyjskiego w Leningradzie. W 1921 r. czynnych było w Rosji 286 fabryk włókienniczych, w tym najważniejsze w Moskwie i Iwanowie. Największa różnorodność rozwiązań zdobniczych zaznaczała się na tkaninach bawełnianych, drukowanych różnymi technikami. Zaprojektowano wiele druków tematycznych, dużych rozmiarów, służących do wyposażenia wnętrz. Ukazywano na nich lokomotywy, traktory, mechnizację rolnictwa w kołchozach, pracę w fabrykach, manifestacje polityczne, sportowców, pionierów, walkę z analfabetyzmem i osiągnięcia Armii Czerwonej. Ikonografia rewolucyjna starała się przedstawić wszelkie nowe osiągnięcia, od mechanizacji zbioru bawełny do budownictwa mieszkaniowego. Na tkaninach odzieżowych umieszczono mniejsze motywy, jak młoty, sierpy, gwiazdy i różne narzędzia pracy w rytmice powtórzeń przypominających wyroby tkactwa wzorzystego. Te tkaniny drukowane projektowane przez wielu artystów, np. Verę Sloutskąją, Piotra Alexejeva czy J. Sverdlova, wywarły wpływ na inne wyroby rzemiosła artystycznego, np. na wzory zdobiące porcelanę. Starannie dobrane liczne ilustracje dokumentują zarówno możliwości techniczne drukarstwa tkanin jak również jej wykorzystanie dla celów politycznych. Technika druku rezerwazowego umożliwiała już w XVIII w. ukazanie wydarzeń politycznych, czy pierwszych lotów balonem. Techniki tkactwa wzorzystego miały pod tym względem bardziej ograniczone możliwości.